

El temps que corre

Santa Rita, Corpus

Santa Rita de Cascia, o de Càssia, tal com els devots saben molt bé, va tindre una vida llarga i complicada. Va nàixer a final del segle XIV, en anys de turbulències, fams, desastres, i lluites permanents dins i fora

de l'església romana. Va ser donzella exemplar, casada per voluntat dels pares amb un marit ric i violent, mare de dos fills que se li van morir (hi ha qui diu que per pregàries de la mare, que els volia enviar al cel abans de veure'ls condemnats a l'infern), i va ser viuda, monja de monestir, mística de primera categoria, estigmatitzada amb el senyal d'una espina al front, i plena d'olors bones i roïnes. Cap al final de la vida, malalta al llit, tingué el desig d'una rosa fresca un dia de ple hivern i, en efecte, a l'hortet familiar, enmig del gel, un roser va florir i li van portar la rosa. D'aquest miracle deliciós va nàixer la pràctica de fer beneir roses el dia de la santa, i guardar-les a casa fins que els pètals s'assequen: el perfum de les roses de santa Rita acompanya el benestar familiar, i ajuda a resoldre els problemes conjugals i domèstics. La santa, com sap tothom, és patrona de les causes impossibles, soluciona els matrimonis que no funcionen, i els drames de les viudes, de les mares i dels fills. Enguany el dia de santa Rita, el 22 de maig, ha coincidit amb la festa del Corpus, la gran festa que ja no és allò que era, i que en algunes ciutats, com ara València, és dia de processons glorioses, amb permís de l'oratge, i amb presència d'autoritats eclesiàstiques, civils i militars, de carrosses o roques, de personatges bíblics, evangelistes, àngels i grups de danses antigues. A la ciutat de Bolonya, insigne mare de totes les universitats, ciutat de mercaders i d'estudiants, ciutat lliure a pesar de pertànyer als estats de l'Església, les festes tenen encara un sabor clàssic impagable. Enguany, ha resultat que el 22 de maig, festa de santa Rita de Cascia, era també el dia del Corpus (tal com recitava ma mare, "Tres dias hay en el año/que relucen más que el sol:/ Jueves Santo, Corpus Cristi/ y el dia de la Ascensión"), i la coincidència ha esta reveladora.

Joan Francesc Mira

Els veïns, o el visitant eventual com jo, han pogut constatar que les devocions populars poden continuar sent allò que eren, però les oficials no. A l'església de San Giacomo Maggiore, enmig del barri universitari antic, l'altar de santa

Rita era ple de llànties enceses, de gent que s'hi agenollava a resar a la santa, i sobretot ple de roses. En un claustre adjacent, ple de parades de flors, els devots compraven roses, al preu d'un euro i mig, les portaven a la sagristia a fer-les beneir per un capellà, fatigat de tant sacsejar el salpasser, i després passaven per davant de la santa. L'endemà, la premsa local explicava que s'hi havien venut prop de 100.000 roses. Moltes roses, molta gent, moltes senyores i senyoretetes, i molts homes seriosos també. I el mateix dia, a la Piazza Maggiore, sobre les escales amplíssimes de la basílica de San Petronio, patró de la ciutat, hi hagué una missa solemne de cara a la plaça, amb el cardenal arquebisbe, dos o tres bisbes més, dos centenars de capellans i frares, representants de les parròquies amb els seus estendards, i fins i tot, en la primera fila, membres dels ordes militars, entre els quals, per la creu, vaig reconèixer els de l'orde de Malta, amb capa negra i gorgera. I pràcticament no hi havia ningú més: la plaça, molt gran, era quasi del tot buida, i els fidels assistents hi eren tan escassos que es pot dir que hi havia més actors que espectadors. Una gran cerimònia formal, sumptuosa, profusament anunciada amb cartells, oficial, teatral, un espectacle esplèndid, i un fracàs absolut. Jo vaig pensar que per alguna raó deu ser (alguna raó que la jerarquia ignora o no comprèn), que la religiositat popular, ingènua, tradicional, té encara un èxit massiu, i l'oficial fracassa: la compra de roses va durar tot el dia, l'afluència era constant, del matí al vespre, i pels carrers passaven devots innombrables amb la rosa beneïda, sense fer gens de cas de la missa solemne. És difícil saber, davant d'això, què en pensen els cardenals, arquebisbes i bisbes i cavallers de Malta, a Bolonya, a Barcelona o a València.

“La religiositat popular, ingènua, tradicional, té encara un èxit massiu, i l'oficial fracassa: la compra de roses va durar tot el dia, l'afluència era constant, del matí al vespre, i pels carrers passaven devots innombrables amb la rosa beneïda, sense fer gens de cas de la missa solemne”